

Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности

Београд, Краља Милана 50

Сенату Универзитета уметности

Београд, Косанчићев венац 29

Извештај Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

Станко Симић

УРОК И НЕВЕСТА

кореодрамска свита за камерни оркестар

УВОД

СТАНКО СИМИЋ пријавио је тему бр. 02-14-6/21 од 4. марта 2021. године докторског уметничког пројекта под називом: „**Урок и невеста**, кореодрамска свита за камерни оркестар“.

На предлог Катедре за композицију 01-715/21 од 22. марта 2021. године Веће Факултета на седници од 7. априла 2021. године донело је одлуку бр. 01-843/21 од 8. априла 2021. године о именовану Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта у саставу:

др ум. ТАТЈАНА МИЛОШЕВИЋ - МИЈАНОВИЋ, редовни професор,

др ум. СВЕТЛАНА САВИЋ, редовни професор, и

мр ЗОРАН ЕРИЋ, професор емеритус.

Веће Факултета на седници од 02. јуна 2021. године донело је одлуку бр. 01-1178/21 од 3. јуна 2021. године о усвајању позитивног Извештаја бр. 01-1153/21 од 01. јуна 2021. године Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта и одобравању теме докторског уметничког пројекта под називом: „**Урок и невеста**, кореодрамска свита за камерни оркестар“.

Сенат Универзитета уметности у Београду на седници од 24. јуна 2021. године донео је одлуку бр. 7/374 од 28. јуна 2021. године (наш бр. 01-1371 од 30.06.2021. године) о одобравању рада на реализацији докторског уметничког пројекта. **За ментора на изради докторског уметничког пројекта именован је мр Зоран Ерић, проф. емеритус,**

На основу обавештења ментора бр. 01 – 105/23 од дана 16. јануара 2023. године и предлога Катедре за композицију бр. 01 – 105/2 – 23 од 16. јануара 2023. године Веће Факултета на седници одржаној 18. јануара 2023. године донело је одлуку бр. 01-124/23 од 18. јануара 2023. године о именовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта **Станка Симића** под називом: „Урок и невеста, коредрамска свита за камерни оркестар“, у саставу:

др ум. **Татјана Милошевић Мијановић**, редовни професор, председник Комисије,
мр **Зоран Ерић**, професор емеритус, ментор,
др **Александра Вребалов**, редовни професор Академије уметности у Новом Саду,
др ум. **Светлана Савић**, редовни професор,
др ум. **Драган Латинчић**, доцент,

БИОГРАФИЈА СА БИБЛИОГРАФИЈОМ

Станко Симић јесте композитор и пијаниста, рођен 1987. године. У првим годинама музичког образовања велики утицај на њега извршили су професори Основне музичке школе „Божидар Трудић“ у Смедеревској Паланци — Александар Миловановић (професор клавира) и Мирела Ивановић (професор солфеђа и теорије музике). Године 2002. уписује Средњу музичку школу „др Милоје Милојевић“ у Крагујевцу, коју успешно завршава на клавирском и теоретском одсеку. Поред тога што је у то време учестало наступао на разним концертима, интерним и јавним часовима као солиста, члан камерног ансамбла или корепетитор, Симић је учествовао и на неколико интернационалних пијанистичких такмичења освојивши вредне награде. Из овог периода истиче рад са професорима Марком Нешићем (хор и дириговање) и Дејаном Чекановићем (контрапункт). Средњу школу завршава као ђак генерације и тим поводом добија захвалницу од Принца Александра II Карађорђевића.

Године 2006. уписује Одсек за клавир на Факултету музичке уметности у Београду. Био је учесник разних семинара који су водили познати пијанисти-педагози као што су Јуриј Кот, Томас Хект, Александар Сердар, Лидија Бизјак, Логан Скелтон, Невена Поповић, Александра Романић и други. Поред успеха на појединим такмичењима, уз веома темељан рад и пријатну сарадњу са својим ментором — Лидијом Станковић — временом је изградио сопствени стил и оријентацију ка интерпретирању изразитих представника двадесетог века а нарочито домаћих аутора, чија дела радо и активно промовише. Звање Дипломирани музички уметник стиче завршетком основних студија 2010. године, а наредне 2011. стиче звање Мастер музички уметник на Факултету музичке уметности у Београду, у класи Лидије Станковић. Проглашен је за студента са најбољим успехом из главног предмета (награда из *Фонда Слободанке Милошевић-Савић*, 2010).

Године 2007, упоредо са студијама клавира, Симић на истом универзитету уписује и Одсек за композицију (као прворангирани, а касније тај престиж задржава и на преостала два нивоа студија), да би године 2012. стекао звање Дипломираног композитора (класа Властимира Трајковића), затим године 2015. завршава мастер студије (класа Зорана Ерића), а те године наставља и са докторским студијама у истој класи. Током студија композиције учествовао је на семинарима код разних композитора као што су Лука Франческони, Лари

Алан Смит, Рокус де Грут, Нилс Хенрик Асхајм, Клеменс Гаденштетер и Јан Робен. Био је финалиста на композиторском такмичењу *Kuusistoф Пендерецки — Arboretum* (Пољска, 2012), као и на такмичењу *Città di Udine* (Италија, 2014). Године 2010. добија пуну стипендију за двогодишње мастер студије из клавира Универзитета у Ставангеру (Норвешка), али ту вредну понуду одбија како би наставио драгоцен рад са својим тадашњим професором композиције — Властимиром Трајковићем — пре његовог одласка у пензију. Године 2014. је на ФМУ у Београду постао добитник награде из Фонда Јосип Славенски Катедре за композицију за дело *Таласи, трио за флауту, виолину и клавир*. Две године заредом био је добитник националне стипендије „Доситеја“ (2010, 2011). Дела су му се изводила на многобројним фестивалима у земљи и иностранству. Од поруцбина могу се издвојити дела *Furioso* (поруцбина Југоконцерта, 2013), *Таласи* (поруцбина *Трија Сингидунум*, 2013) и *Лептиров сан* (поруцбина *Аратос трија*, 2019). Његова дела изводили су бројни оркестри и солисти од којих се истичу СО РТС и диригент Бојан Суђић, Ансамбл Метаморфозис, Гудачи св. Ђорђа, Клавирски дуо Бизјак, Трио Сингидунум, Новосадски дувачки квинтет, Аратос трио, М&М дуо и многи други. У издању Арион — Центра за савремену музику, а у оквиру збирке савремене српске музике за клавир *Меморабилуја*, нашла су се два Симићева дела за овај инструмент: *Медитације* и *Фанфаре* (Београд, 2021).

Педагошко искуство стиче још за време студија, када повремено бива ангажован као професор клавира Средње музичке школе „др Војислав Вучковић“, затим је био запослен као стручни сарадник на Музичкој академији Алфа универзитета (2012/13), а затим као професор клавира, корепетиције, читања с листа као и у својству клавирског сарадника у Средњој музичкој школи „Стеван Мокрањац“ у Краљеву (2015/16). Од типова форме јавног наступа који обухвата и педагогију, истиче се целовечерње концерт-предавање под називом *Василије Мокрањац: клавирска музика позног периода стваралаштва*, на коме је аутор говорио о Мокрањчевом стилу, социолошком и политичком контексту као и о времену у ком су настала његова најутицајнија дела, која је потом публици и интерпретирао (Крагујевац, 2013). Од 2015. године па до данас бива ангажован на ФМУ у практичном раду

(часови вежби) на следећим уско стручним предметима: хармонија, контрапункт, аранжирање и музичка анализа.

Од осталих активности, истиче се функција организатора фестивала младих музичких стваралаца *КоМА — Концерти младих аутора* (ФМУ у Београду, 2016—2019). Редован је члан Удружења композитора Србије и један је од иницијатора идеје очувања и архивирања необјављених дела српских композитора (као и пласирање доступног аудио материјала на интернету) ради заштите од пропадања и могућег заборављања (УКС, 2014). У неколико наврата је прихватио позив пијанисте Владимира Глигорића за ангажман у својству продуцента, са којим је успешно реализовао снимање дела Исидоре Жебељан, Василија Мокрањца и комплетан клавирски опус Властимира Трајковића. Такође, Симићева интерпретација једног антологијског бисера српске клавирске музике — дела *Одјеци* — нашла се на компакт диску *ВАСИЛИЈЕ МОКРАЊАЦ/Музика за клавир*, у издању Mascom Records-а објављеном 2015. године. Заједно са Александром Мокрањац коаутор је пројекта *Стручна рецензија и нотографија: припрема за штампу критичког издања целокупног клавирског опуса Василија Мокрањца* и у периоду од 2014—2017. године био је ангажован као професионални нотограф, коректор и редактор пројекта Српске академије наука и уметности.

ПРИКАЗ И АНАЛИЗА дела УРОК И НЕВЕСТА

Докторски уметнички пројекат *Урок и невеста, кореодрамска свита за камерни оркестар* представља остварење ауторове вишегодишње тежње за компоновањем програмске музике у оквирима музичко-сценског жанра. С обзиром на то да је осмишљен као један вид сагледавања корелација између музике и плеса, овај пројекат се у ширем контексту може подвести под оквир балетског жанра. Међутим, у ужем смислу ово дело представља спој музике компоноване на одређени литерарни садржај са једном подврстом плесног жанра — кореодрамом, о чему говори и њен поднаслов *кореодрамска свита*. Оваква концепција јесте последица ауторовог истраживања и тежње за перманентним

'освајањем' нових жанрова — у овом случају оног који би био већег формата, у смислу трајања музике као и величине одабраног инструменталног састава.

Дело је писано за велики камерни оркестар који сачињавају следећи инструменти: пиколо флаута, велика флаута, пиколо кларинет, два кларинета, бас кларинет, четири хорне, две трубе, два тромбона, удараљке (три извођача: тимпан, том-томови, гонг, там-там, чинеле, кротали, триангл, вудблок, темпл-блок и тамбурин), клавир и гудачки оркестар конфигурације 4-4-4-3-1. За разлику од симфонијског, овако формиран оркестар не садржи дувачке инструменте са двоструким језичком као ни пропорционални број гудачких инструмената, с обзиром на то да су деонице гудача наметљивије оркестриране. Трајање музике је приближно 45 минута.

Музичка поетика овог дела надовезује се на западноевропску традицију пре свега оних аутора чији се индивидуални стилови у многоструком издвајају из општег — Оливје Месијан, Луј Андресен и Властимир Трајковић — уз покушај отварања неких нових хоризоната. Литерарни предлог базиран је на народној балади *Женидба Милића барјактара* и тиме усмерен на драмско омузикање, с обзиром на карактеристике ове епско-лирске књижевне врсте. Ова кореодремска свита састоји се од укупно дванаест ставова (једанаест слика са уводом, груписаних у четири сцене) који су међусобно тематски и мотивски испреплетани али између којих стоји јасна структурна граница, премда врло често без паузе. Водећи рачуна о систематичном усаглашавању формалних чинилаца са музичком карактеризацијом и структуром, основна идеја овог дела, између осталог, лежи и у покушају синтезе литерарног садржаја са музичким током.

Процес аудио снимања реализован је 27. јануара на Коларчевој задужбини а оркестар су сачињавали чланови СО РТС-а, Београдске филхармоније и осталих ансамбала а дириговао је Александар Седлар.

ПРИКАЗ И АНАЛИЗА писаног дела докторског уметничког пројекта

Писани део докторског уметничког пројекта *Урок и невеста, кореодрамска свита за камерни оркестар* састоји се из увода, централног дела са две главе односно једанаест поглавља и закључка, заједно са пратећим прилогом и списком коришћене литературе.

У *Уводу* аутор сугерише шта представља његов докторски уметнички пројекат и материју која ће бити обрађена у централном делу ове теоријске студије.

Прва глава (*Полазна разматрања*) састоји се из три поглавља. У *Прегледу музичко-плесних форми* аутор указује на везу између музике и плеса како у историјском, тако и у друштвено-политичком контексту, надовезујући се на друго поглавље — *Лоцирање жанра* — у којем обрађује специфичност кореодраме као посебног жанра театарске уметности и њену синтезу са формалним обрасцем свите, а треће поглавље *Музички језик и утицаји* у пет потпоглавља кроз компаративну анализу сопственог са музичким језицима Месијана, Андрисена и Трајковића ставља акценат на комплетан методолошки приказ композиционог поступка као и покушај генералног позиционирања ауторовог стила.

Друга глава (*Рад на делу*) састоји се из осам поглавља од којих се у прва два (*Рађање идеје* и *'Склапање мозаика'*) говори о примењеном методу рада, док су наредна два (*Фрагменти литерарног предлошка* и *Аналитички приказ књижевног дела*) посвећена настанку сужеа, односно анализи народне баладе *Женидба Милића барјактара*. Пето, шесто и седмо поглавље детаљно сагледавају основне параметре овог музичког дела, а о томе говоре и њихови називи: *Лајтмотиви*, *Форма* и *Тематизам*. Осмо поглавље — *Структура* — састоји се из два потпоглавља која се задржавају на аспектима вертикалног и хоризонталног вида организовања музике: *Хармонија* и *Контрапунктски поступци*.

Закључак садржи кратак осврт на реализацију ауторових идеја и сугестија различитих перспектива које би читаоцу могле указати на потенцијално и адекватно разумевање природе саме музике.

Писани део рада садржи двадесет нотних примера, пет табела и *Прилог* који представља оригинални књижевни текст у целини.

ОЦЕНА И КРИТИЧКИ ОСВРТ на остварене резултате у делу

Докторски уметнички пројекат Станка Симића *Урок и невеста*, *кореодрамска свита за камерни оркестар* је надахнуто и зрело уметничко дело младог аутора, које је настало као резултат ”тежње за компоновањем програмске музике у оквирима музичко-сценског жанра, а као ”последница ауторовог истраживања и тежње за перманентним ’освајањем’ нових жанрова.”

Дело траје 45 минута и засновано је на литерарном предлошку који чини народна балада *Женидба Милића барјактара*. Писано је у форми кореографске свите која се састоји од дванаест ставова.

Зрело, креативно и надахнуто, ово дело Симића представља као стваралачку личност чије се способности и донети мере највишим оценама и најбољим критикама. Радом на свом докторском уметничком пројекту он је остварио високо постигнуће које је последница изузетне способности да се реализује аутентично и особено дело чија свежина и оригиналност остварују значајно дејство.

Симић је докторским уметничким пројектом *Урок и невеста* остварио музикално и студиозно дело које одликују апсолутна зрелост и инвентивност, што га (дело) чини јединственим и аутентичним у оквиру изабраног жанра. И не само у оквиру њега (жанра).

ОЦЕНА И КРИТИЧКИ ОСВРТ

на теоријску студију – писани део докторског уметничког пројекта

Писани део докторског уметничког пројекта *Урок и невеста*, *кореодрамска свита за камерни оркестар* састоји се из, као што је већ речено, увода, централног дела и закључка, заједно са пратећим прилогом и списком коришћене литературе.

У Првој глави централног дела Симић се бави везом између музике и плеса на начин који указује на дубоко и плодносно промишљање везе између музике и плеса. Сагледавши овај однос у историјском и друштвеном контексту Станко Симић посебно се бави специфичним жанром кореодраме као и формалним обрасцем свите у оквиру којег излаже свој музички садржај. Посебно информативно и важно за разумевање ове изванредне студије је треће поглавље Прве главе које даје одличну компаративну анализу ауторовог музичког језика и језика Месијана, Андрисена и Трајковића, које истиче као своје узоре у, како он каже, покушају генералног позиционирања сопственог стила.

У Другој глави Симић говори о методу рада, који је у делу спроведен као и о настанку сижеа, односно анализи народне баладе *Женидба Милића барјактара*. Ту се затим на минуциозан начин говори о најважнијим параметрима музичког дела *Урок и невеста* лајтмотивима, форми, тематизму, структури, хармонији и контрапунктским поступцима. Рад садржи, понављамо, двадесет нотних примера, пет табела и *Прилог* који представља оригинални књижевни текст у целини.

Овај обиман и одлично конципиран рад изврсна је студија о мишљењу у музици и својеврстан је збир поступака и процедура, које су спроведене са циљем да се на свеобухватан и јасан начин проникне у суштину музичког мишљења и процес компоновања, извођења и перцепције у делу *Урок и невеста*, *кореодрамска свита за камерни оркестар*.

Овако реализован аналитички рад на сјајан начин ствара, заједно са музиком на коју се односи, и посебан вид музичког мишљења и уобличавања музичког тока што се чини као

неопходан пут који је потребно прећи како би се разумело и објаснило компоновање, извођење и слушање ове Симићеве музике.

Тако писана студија о делу *Урок и невеста* показује завидну способност свога аутора да на изванредан начин испуни захтеве и критеријуме, које рад на једном комплексном докторском уметничком пројекту - захтева.

ЗАКЉУЧАК

са образложењем уметничког доприноса докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројект *Урок и невеста*, *кореодрамска свита за камерни оркестар* Станка Симића својом аутентичношћу и неспорним уметничким квалитетом доприноси на оригиналан и вредан начин српској музичкој култури.

Овим сложеним и надахнутим делом Симић је показао оригиналност и спремност за остварења на највишем нивоу.

На основу критичког увида у партитуру, аудио снимак и писани део докторског уметничког пројекта, Комисија констатује да он по свим својим одредницама и елементима испуњава високе критеријуме докторског уметничког пројекта.

Стога Комисија у доле наведеном саставу предлаже Наставно -уметничко - научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да овај Извештај прихвати и покрене процедуру за јавну одбрану докторског уметничког пројекта *Урок и невеста*, *кореодрамска свита за камерни оркестар* Станка Симића.

Комисија:

др ум. ТАТЈАНА МИЛОШЕВИЋ-МИЈАНОВИЋ, редовни професор, председник Комисије

мр. ЗОРАН ЕРИЋ, професор емеритус, ментор

др. ум. Светлана Савић, редовни професор

др. Александра Вребалов, редовни професор

Академије уметности у Новом Саду

др. ум. Драган Латинчић доцент